

İBRAHİM ÜNSAL

ÇANAKKALE

ÖLÜMSÜZ ŞEHİTLER

CEPHEŞİ

TARİHİ ROMAN

GENÇ HAYAT

İBRAHİM ÜNSAL

İbrahim Ünsal, 1955'te Pazar'da doğdu. Bugün Tokat'ın en yakın ilçesi olan Pazar, o yıllarda Turhal'a bağlı küçük bir nahiyeydi. Yazar; ilk ve ortaokulu, Kazova'nın ortasındaki bu şirin kasabada okudu. Lise ve üniversite tahsilini ise İstanbul'da tamamladı.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, İğdır'da öğretmenliğe başladı. Daha sonra atandığı İstanbul'un çeşitli okullarında Türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptı. 2008 yılında, Bahçelievler Lisesi'nden emekli oldu.

Çocuk ve gençlik hikâyeleri ile gençlik romanları yazan İbrahim Ünsal'ın edebiyata ilgisi ortaokul döneminde başladı. Önce hikâye ve romana ilgi duydu. Sonra ortaokuldaki Türkçe öğretmenin sayesinde şiirin güzellikleriyle tanıştı. Hayatının yön bulmasında çok büyük etkisi olan aynı öğretmenin ilgi ve teşviki ile ortaokulun son sınıfında ilk şiir denemelerini yazdı.

Yazarın şiire ilgisi, lise ve üniversite yıllarında da artarak devam etti. Bu arada şiirin yanı sıra kısa hikâyeler de yazmaya başladı.

Yazarın ilk kitabı, 2007 yılında yayınlanan 'Şeker Emmi' oldu. Daha sonra 'Annem-Hayat Ağacım' adlı uzun öyküsü yayımlandı. Bunu üç kitabı izledi: Prenses Kim Olacak, Köyde Bir Hafta, Kiraz Ağacındaki Çocuk.

Toplamda 10 kitap olarak yayına hazırlanmakta olan 'Bizim Kahramanlarımız' dizisinden; Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa, Korkusuz Savaşçı Battal Gazi, Antep Şehidi Şahin Bey, Yürekli Kadın Nene Hatun, Çanakkale Yiğidi Seyit Onbaşı ve Fethin Sancaktarı Ulubatlı Hasan adlı eserleri yayınlanmıştır.

İTHAF

Çanakkale Zaferi'nin yüzüncü yıldönümünde;
milletimize bu şanlı zaferi kanlarıyla, canlarıyla
armağan eden Çanakkale şehitlerinin
aziz hatıralarına ...

ÖNSÖZ

Birinci Dünya Savaşı, bütün dünyayı etkileyen iki büyük savaştan birincisidir. 1914'te başlayıp 1918'e kadar süren bu savaş, birçok ülkenin yıkımına veya parçalanmasına neden olmuş, dünya düzenini büyük ölçüde değiştirmiştir.

Savaşa katılan devletler, iki büyük ittifak çatısı altında gruplaşmışlardır. Başta Rusya, İngiltere ve Fransa'nın oluşturduğu İtilaf Devletleri'ne sonradan Romanya, Yunanistan, Sırbistan gibi birçok devlet dâhil olmuştur. Osmanlı Devleti ise, Almanya ile Avusturya-Macaristan'ın başı çektiği İttifak Devletleri grubunda yer almıştır.

Osmanlı Devleti'nin savaşa nasıl dâhil olduğu, dizinin ikinci kitabı olan ve Doğu (Şark) Cephesi'ni konu alan 'Sarıkamış Buz Kesiyor' isimli romanda etraflıca anlatılmıştır. Bu konuda, roman türüne özgü akıcılıkla bilgi sahibi olmak isteyen okurlarımıza adı geçen kitabımız önerilir.

Birinci Dünya Savaşı, Türk ordusunu pek çok cephede savaşmaya mecbur etti. Bu cephelerin her biri savaşın genel seyri bakımından çok önemlidir. Ancak sonucu itibariyle savaş sürecine ve savaş sonrasında etkileri bakımından Çanakkale Cephesi'nin yeri bambaşkadır.

Mehmetçik'in Çanakkale'de kazandığı destansı zafer, belki de çok kısa sürecek bu büyük savaşın ömrünü dört yıla çıkarmıştır. Boğazları ele geçiremedikleri için İtilaf Devletleri'nden ekonomik yardım alamayan Rus Çarlığı devrilmiş; yeni bir rejime ge-

çen Rusya, sonucu beklemeksizin savaştan ayrılmıştır. Bu da netice olarak, Rusya'nın daha önce ele geçirdiği Doğu Anadolu'daki topraklarımızın tekrar bize verilmesini sağlamıştır. Ayrıca yeni kurulmuş olan Sovyetler Birliği'nin, Kurtuluş Savaşı'nda bize destek vermesi de bu gelişmelerin bir sonucudur.

Çanakkale Cephesi'nde kazanılan zaferin en büyük etkisi ise Mehmetçik için manevi yönden olmuştur. 1912-1913 yıllarındaki Balkan Savaşı'ndan büyük bir yenilgiyle çıkan Türk ordusu, bu savaşta yıpranan manevi gücünü, Çanakkale Zaferi ile yeniden kazanmıştır. Çanakkale ruhu, Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında en etkin güçlerden biri olmuştur.

Birinci tarihî roman dizimiz Bizim Kahramanlarımızın beşinci kitabı olan 'Çanakkale Yiğidi Seyit Onbaşı' romanı, Çanakkale Savaşı'nın ilk evresini yani Boğaz Savaşı'nı konu alıyor. Bu seriye ise Çanakkale Cephesi'ndeki kara savaşlarını dâhil ettik. Böylece Çanakkale Savaşı'nın her iki evresindeki muharebeleri, romanın sürükleyici güç ve imkânıyla anlatmış olduk.

Çanakkale Yiğidi Seyit Onbaşı romanında; Çanakkale Savaşı'nın birinci evresi, yani Boğaz muharebeleri, Koca Seyit'in bir düşman zırhlısını tek başına batırdığı sahne ile son buluyor. Savaşın ikinci evresini, yani kara muharebelerini konu alan bu romanın ilk bölümünde, iki evre arasında bağıntı kurmak amacıyla, o sahneden ve bunun hemen öncesindeki kısımlardan yaptığımız bazı alıntılardan yararlanmayı da uygun bulduk. Okurlarımızın bu gerçeği bilmesinde yarar görüyoruz.

İki ayrı projeden oluşan tarihî roman dizisinin bu on üçüncü kitabında da, diğerlerinde olduğu gibi dipnot yöntemiyle, metinde geçen bazı kelimelerin anlamlarını verdik. Bunu yapmakla, özellikle genç okurlarımıza, okuduklarını anlamak açısından büyük bir kolaylık sağladığımıza inanıyoruz. Böylece okurlarımız,

romanın içeriği gereğince kullanmak zorunda olduğumuz bazı terimlerin ve yabancı kökenli kelimelerin anlamlarını öğrenmek için sözlük karıştırmak zorunda kalmayacaklar.

Romanın konusu savaş, kahramanları asker olduğu için; eserde Osmanlı Dönemi'ne özgü bazı rütbe ve askerî birlik isimleri sıkça geçmekte. Hem o isimlerin günümüzdeki karşılıklarını vermeyi hem de askeriye ile ilgili çok kısa bir bilgi sunmayı, genç okurlarımız için faydalı buluyoruz:

Bir ordudaki en küçük askerî birlik, on kişiden oluşan 'manga'dır. Manga komutanı, onbaşı rütbesindeki erbaştır. Dört manganın birleşmesiyle 'takım', dört takımın birleşmesiyle 'bölük' meydana gelir. Resmî kuruluş itibariyle; takımlara teğmen ve üsteğmen, bölüklere ise yüzbaşı rütbesindeki subaylar komuta eder. Ayrıca takımlarda, onbaşidan bir derece üstün, çavuş rütbeli erbaşlarla, astsubay ve asteğmenler de vardır.

Bölükler, 'tabur'ları; taburlar, 'alay' ve 'tugay'ları oluşturur. Tugayın üstündeki iki büyük birlik ise 'tümen' ve 'kolordu'dur. En nihayet, birkaç kolordunun bir araya gelmesiyle de ordular oluşur. Her ülkenin silahlı kuvvetlerinde, ülkenin büyüklüğüne göre birkaç ordu bulunur.

Okurlarımızın bu romanda da tanık olacağı gibi, özellikle savaş zamanlarında, birliklerdeki subaylar yetersiz kaldığından; komutan atamaları, kuruluş çizelgesine göre yapılamaz. Örneğin, alayın başında albay olması gerekirken, yüzbaşı; tümenin başında tümgeneral olması gerekirken, yarbay bulunabilir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki subayların rütbe isimleri ve bunlardan bazılarının Osmanlı ordusundaki karşılıkları, ast-üst sıralamasına göre şöyledir:

Teğmen (mülazım-ı sani), üsteğmen (mülazım-ı evvel), yüzbaşı, binbaşı, yarbay (kaymakam), albay (miralay), tuğgeneral (mirliva), tümgeneral (ferik-i sani), korgeneral (ferik-i evvel), orgeneral. Savaşa katılmış orgeneraller ise mareşal (müşir) unvanına sahip olurlar. Günümüzdeki general rütbesindeki subaylara, Osmanlı Dönemi'nde genel olarak 'paşa' denilirdi.

İkinci tarihî roman dizimizin dördüncü kitabında bir başka cephede buluşmak dileğiyle...

İbrahim Ünsal

BÜYÜK ZAFER

“Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?

En kesif orduların yükleniyor dördü beşi

Tepeden yol bularak geçmek için Marmara’ya

Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.

*Eski Dünya, Yeni Dünya, bütün akvâm** -ı beşer,****

Kaynıyor kum gibi... Mahşer mi, hakikat mahşer!

* **Kesif:** Yoğun.

** **Akvâm:** Kavimler, milletler.

*** **Beşer:** İnsanlık, insan.

Çanakkale Deniz Savaşı'nda Son Gün

*“Bugün düşmana ispat edeceğiz ki,
Çanakkale’yi geçemezler.”*

18 Mart 1915

Avrupa alevlenmiş. Saraybosna’da çakan kıvılcım, koca kıtayı tutuşturmuş. Şimdi Avrupa’nın ortasından kopuveren kıvılcımlar, savaş rüzgârlarıyla savrulup uzak diyarlara da düşmekte. Başka kıtaların bazı bölgeleri de yangın yerlerine dönüşmekte...

Sadece toprak değil, yer yer alevlere teslim olan... Sular da ısınmakta yeryüzünde. Marmara ve Karadeniz ise kaynadı, kaynayacak...

Avrupa’dan savrulan savaş kıvılcımlarından ikisi, birbirinden uzak iki noktasında, Anadolu’ya düşmüş. Doğu Cephesi’nde cemre değil, Sarıkamış felaketi olmuş toprağa düşen. Yiğit Anadolu, 90 bine yakın yiğidini yitirmiş birkaç hafta içinde. İkincisi, Çanakkale Boğazı’na düşmüş kıvılcımların. Cemre değil, sömürgen canavarların gülleleri olmuş masmavi sulara düşen...

Güya bahar gelmekte Anadolu'ya... Yine rengârenk tabiat, ıslıl ışıl... Yine ışımakta denizler mavi mavi. Ama şairleri bahar havasında değil Türk yurdunun... Yürekler acılı, kalemler hüznünlü, şiirler yanık... Bahar kokulu değil dizeler, bahar için yazılsa da...

*“Çekil bu gölgeli yolda gezinme;
Git bahar, git bahar uzaklarda gül.
Yanılıp gönlüme misafir inme;
Ufuklarda gezin, semaya* süzül;
Kalbime girme o kâşâne** değil.”****

* * *

17 Mart 1915 günü, İtilaf Devletleri'nin deniz gücü olan Birleşik Donanma'nın Amiral gemisindeki toplantı sona ermişti. Donanma Komutanı Amiral Robeck'in keyfine diyecek yoktu. Emin olduğu sonuca ilişkin düşüncelerini, birkaç cümlede toparlayarak, toplantıya katılan yüksek rütbeli İngiliz ve Fransız komutanlarla paylaştı:

“Yarın hava kararmadan Boğaz'ı geçip, Marmaraya girmiş oluruz. Ondan sonrası ise bizim için çok daha kolay. Sanırım, bir sonraki gün İstanbul'daki akşam yemeğinde zaferimizi kutlarız. Ama ben şimdiden, bu büyük zaferin muzaffer**** komutanları olarak her birinizin adını, tarihe geçmek üzere defterime not düşüyorum.”

General Hamilton, yanında oturan Albay Sedler'in kulağına fısıldadı:

“Keşke ben de sonuçtan Amiral Robeck kadar emin olabilsem.”

Bu fısıltıyı Sedler'den başkasının duyması imkânsızdı. Buna rağmen Amiral Robeck'in, kendisine hitaben söyledikleri Hamilton'u çok şaşırttı:

* **Sema:** Gökyüzü.

** **Kâşâne:** Köşk, mâlikâne.

*** **Dizeler,** Halide Nusret Zorlutuna'nın 'Git Bahar' adlı şiirinden alınmıştır.

**** **Muzaffer:** Üstünlük elde etmiş, zafer kazanmış.

“Endişeniz yersiz, Sayın General... Bunu yarın belki de planlanandan çok daha önce Marmara’ya girdiğimizde siz de anlayacaksınız.”

Birleşik Armada’nın Komutanı, bütün konuşulanların çok kısa bir özeti niteliğinde olan son bir açıklamada bulunup, son talimatını verdi:

“Daha evvel de söylediğim gibi, Boğaz’ın girişindeki Türk tabyaları tamamen etkisiz hâle getirildi. Hiçbir mukavemetle* karşılaşmadan epeyce yol alırız. Tahminimce saat on bir sıralarında, Queen Elizabeth’e ‘ateş serbest’ flamasını toka ettiririm. Sizler de aynı anda bütün gemilere ‘ateş’ komutu verirsiniz. Bu saatte en güçlü Türk tabyalarını menzilimize almış oluruz. Özellikle Hamidiye, Dardanos ve Rumeli Mecidiye tabyalarının daha ilk ateşimizde susturulması gerekir. Sonrasında Marmara’ya kadar tam yol ileri...”

Amiral Robeck’in son sözleri, moral artırıcı nitelikte, İstanbul’a ilişkin oldu:

“Yarınki zaferimizden emin olan sadece bizler değiliz. An be an haber almaktayız... İstanbul’daki Rumlar ve Ermeniler zafer şenliğine hazırlanmaktaymışlar. Osmanlı yönetiminde ise büyük bir panik havası hâkimmiş. Yarın biz Çanakkale Boğazı’nı geçerken, muhtemelen Padişah ve Osmanlı yöneticileri de Anadolu içlerindeki bir kente gitmek üzere İstanbul’dan ayrılmış olacaklar.”

Ve Amiral Robeck, peşin kutlamayla toplantıyı kapattı:

“Tebriklerimi şimdiden kabul edin arkadaşlar. Dediğim gibi asıl kutlamayı iki gün sonra Pera’da** yapacağız. Hepinize başarılar diliyorum.”

* * *

* **Mukavemet:** Dayanma, karşı koyma, direnme.

** **Pera:** Eskiden yabancıların İstanbul’daki Beyoğlu kesimine verdikleri isim.

*“Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin,
Sönüyor göğsünün üstünde o aslan neferin.”*

18 Mart sabahı; Tabya Komutanı Hilmi Bey, askerlerini bir araya topladı. Düşman donanmasının ertesi gün Çanakkale Boğazı’na yapacağı taarruza ilişkin olarak kısa bir açıklamada bulundu:

“Düşman gemileri Boğaz’ın girişinde toplanmışlar. Her an hücumla geçebilirler. Bugün onlar için de bizim için de en zorlu gündür. Onlar, Boğaz’ı mutlaka geçerek Marmara’ya açılmayı ve en kısa sürede İstanbul’u ele geçirmeyi planlıyorlar. Allah korusun; bunu başarırlarsa, bütün vatan tehlikeye girer. Bize düşen kutsal vazifeyi ise hepimiz çok iyi biliyorsunuz. Bugün düşmana son olarak ispat edeceğiz ki, Çanakkale’yi geçemezler. Marmara’ya giremezler. İstanbul’u alamazlar. Vatanımız ve milletimiz için daha büyük tehlikelere kapı aralayamazlar.”

Hilmi Bey, bu inancını askerlerine teyit ettirmek* istedi:

“Yapabilirler mi yiğitlerim?”

Kırk Mehmetçik; aynı anda, aynı inançla gürlledi:

“Yapamazlar Kumandanım!”

Tabya Komutanı, Rumeli Mecidiyesi’nin topçularına kesin talimatını bildirdi:

“Cephanemizin ne kadar kısıtlı olduğunu biliyorsunuz. Tek bir merminin bile boşa gitmemesi için azami dikkat sarf etmeliyiz. Menzilimize girmeyen bir gemiye asla ateş açmayın. Nişangâh ayarlarında çok dikkatli olun. İsabet nispeti, bizim için hayati derecede mühimdir. Bunu hiç aklınızdan çıkarmayın. Ben emir verinceye kadar siperlerin gerisinde bekleyecek-

* **Teyit etmek:** Doğrulamak, gerçeklemek.

siniz. Ancak toplarımız zarar görürse, onları hazır hâle getirmek için siperlerden ayrılabilirsiniz ki, bu da yine ancak benim emrimle olacak.”

Hilmi Bey, söylediklerinin noksansız anlaşıldığından son kez emin olmak istedi:

“Anlaşıldı mı yiğitlerim?”

Kırk Mehmetçik, büyük bombardıman öncesinde son kez hep bir ağızdan kükredi:

“Anlaşılmıştır, Kumandanım!”

* * *

*“Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;
O ne müthiş tipidir; savrulur enkaz-ı beşer...”*

Saat on bire yaklaşırken, dünyanın en büyük, en kuvvetli ‘birleşik’ donanması, Çanakkale Boğazı’na girdi. Bir süre sessizce ve süratle ilerledi. Amiral Robert’in umduğu gibi bu sürede Türk mevzilerinden herhangi bir ateşe maruz kalmadı.*

Düşman harekâtının ilk yarım saati, fırtına öncesinin dingin** sessizliğinde geçti. Tam on biri çeyrek geçe, bu sessizlik müthiş bir top gürlmesiyle bozuldu. Düşman gemileri için bu ilk top atışı ‘Ateş serbest!’ emri oldu. İngiliz ve Fransız bayraklı onlarca zırhlı, aynı anda Boğaz’ın Anadolu ve Rumeli yakasındaki Türk mevzilerini, ‘göklerden ölüm indirircesine’, ‘yerden ölüm püskürtürcesine’ korkunç bir bombardımana tuttu.

Korkunç alevlerin ilk sardığı bölgelerdeki tabyalardan, daha uzun süre bir karşılık verilmedi. Bundan cesaret alan Fransız ve İngiliz damgalı ruhsuz canavarlar, kıyıya biraz daha yaklaştılar.

* **Maruz kalmak:** Bir olay veya bir durumla karşı karşıya olmak.

** **Dingin:** Hareket etmeyen, kumıldamayan, sakin.